

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa".

Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani, 9. aprila.

Nij še znano, kedaj bodo razpisane direktne volitve za državni zbor in že se ustavoverci povsod pripravljajo na predstoječi volilni boj. V njih glavnem organu „N. F. P.“ beremo, da se bodo za Tirolsko, Štajersko in Moravsko še v tem mesecu centralni volilni odbori ustanovili. Tudi za Nižje-Avstrijsko so priprave dogotovljene, da volilni odbor nemudoma začne delati. Za Češko so pred nekimi dnevi ustavoverni poslanci imeli shod in se posvetovali, kaj treba storiti glede direktnih volitev.

Tedaj povsodi, kamor pogledamo, pričanja se že sedaj volilno gibanje.

Ustavoverci dobro vedo, da je od izida volitev za direktni državni zbor odvisna njihova hegemonija nad nami Slovani, odvisen celo obstanek decemberske ustave s svojimi najnovejšimi pritisklinami volilne reforme.

Ako v prihodnjem prvem direktno izvoljenem državnem zboru ustavoverci ne dobodo večine, pasti mora ministerstvo Auersperg in z njim vred pasti ves umetni aparat, katerega so si izmislili nemški in nemškutarski ustavoverci, da bi, če prav so v manjšini v državi, večino narodov, zlasti nas Slovane ukovali v verige svojega parlamentarnega absolutizma.

„N. F. P.“ sama pripozna, da v rekonstruiranem državnem zboru federalisti, „fevdalci in ultramontanci“ večino imeti morejo, pa se tolaži, da tudi tedaj ustava nij v nevarnosti, ker nasprotniki do dveh tretjin svo-

jih poslancev ne morejo priti. Vendar zopet in zopet svoje verne navdušuje, naj vse sile napenjajo, da si ustavna stranka večino pribori.

Temu nasproti so tudi vsi federalistični listi izrekli, da se bode opozicija vsakako udeležila pri direktnih volitvah in da bode to storila z največjo energijo.

Mi Slovenci v direktni državni zbor lahko spravimo vsaj 14 ako ne 17 svojih zastopnikov. K temu pa treba obširne organizacije o pravem času. Pred vsem bi se moral sestaviti velik centralni volilni odbor za vse Slovensko, v katerem bi bili zastupni možje iz vseh slovenskih dežel. Ako nijsmo dejansko, smo vsaj duševno eno narodno telo in moramo to tudi pred svetom pokazati.

Temu centralnemu odboru bi pripadal nalog, postaviti kandidate, seveda v porazumljenji z volilnimi okraji in sploh z vsemi odločilnimi slovenskimi faktorji. Dalje delovanje, agitacija po okrajih, organizacija pododborov itd., za vse to bi moral skrbeti centralni odbor.

Samo po tem potu bode mogoče složno postopati, in ako stori vsak rodoljub svojo dolžnost, slavno zmagati. —

Sedanost in bodočnost Slovanov.

(Konec.)

Sami sebe in druge z rastočo močjo Rusije strašči, pregovorili so Poljaki sami sebe in druge, da je panslavizem moskovska

ideja, katere je cilj uničenje poljskega naroda in podjarmljenje Evrope. Kolikor naraven je bil srd Poljakov proti ruski vladi, tako nepolitična je bila in je njih propaganda proti Rusiji. Da so Poljaki mislili zopet pridobiti, kar jim je bilo odvzetega, da so težili po osvobodnji svoje domovine, da so si hotli neodvisnost priboriti — k temu so imeli pravico, in da si je tudi vsled tega njih ljudstvo pod udarcem premoči palo, vendar nij revno poginilo in upanja v bodočnost nij izgubilo. Da so se pa Poljaki po obljubah Francozov dali oslepiti, da so na to Francosko svoje zaupanje stavili, in zdaj na pomoč vlad, zdaj na sočutja narodov računili, da so svoje oči na vse obračali, in celo s pomočjo Nemcev Poljsko hoteli zopet postavljati, da so Ruse „Moskale“ imenovali in te Moskale kot tujce v slovanski družini zaznamovali — da se za sporazumljenje s Slovani nijso brigali, in celo nobenih zvez z njimi imeli — moremo svobodno in vestno reči, da so politično kot otroci ravnali. Oni so se zabavali, a ničesa storili, sanjali a ničesa mislili, dali so se od srca, ne pa od pameti voditi, oni so potrdili prislov: „Poljak se zmodri po pretrpeni škodi,“ in so stavili svoje upanje zmirom na pesek, ne da bi je bili na Slovane in na slovansko skalo stavili. Rusi, ki so večji del Poljske vzeli za-se, hlepeli so le po kolikor največ mogočem razširjenji svojih mej; na Slovane so malo mislili, in ne vsled sorodnosti po krvi, nego vsled edinosti vere smatrali so se za zedinjene z njimi. Poljake, katoličane, nijso

Listek.

Pirhi.

Pridni otroci dobé o Veliki noči pirhe. Avstrijskim narodom je prinesla letošnja Velika noč za pirhe — volilno reformo! Koliko časa so ugibali naši c. kr. ljudski zastopniki, predno so uganili, da taka volilna reforma je „rešitev“ naše države! Pozor, zdaj pojde vse drugače! „Prirodni viri“ blagostanja prodrli bodo sami od sebe na dan, državni dolg izginil bode, da ne bomo vedeli kedaj, in svoboda bode cvetla pri nas tako kakor, kakor — človek nema dostojne primere pri roki, — kakor — nikjer! Moji kolegi nad črto ujedajo se nad to krasno volilno reformo že brez konca in kraja. Jaz podčrti človek tega ne umejem; gosp. Ahčin ima prav, da so oni nad črto grozovito zanikarni hudobneži! Poglejte vendar, kako neizrečeno se veselé narodi, in — spokorite se! Od Beča do starega Novega mesta in novega Rudolfovega izvija se ljudstvu iz prsi edin krik neizmerne radosti in vsaka noč razsvetljena je kakor najlepši solnični dan od

zgol navdušenosti za volilno reformo! Vse križem vriska in raja, celó rekrutje — samo zaradi blažene volilne reforme! Najlepše pa je pri tem, da gre to vse samo od sebe, prav iz srca: nikjer nič umetnega, nikjer aranžiranega, naročenega veselja, nikjer pritiskanja, povsodi čisti plamen domorodne — žrtve prav kakor pri „prostovoljnem“ narodnem posojilu svoje dni!

Skrajni čas je bil, da so očetovske vlade verni organi zadušili neomejeni bakhantični entuzijazem in prepovedali ljudem, da ne jedó in pijó in govoré več na čast volilni reformi. Zgodila bi se bila gotovo kaka nesreča; bati se je bilo že, da se nekaterim od iskrenega veselja zmedejo možgani! Vrli naš glavar dr. Kaltenegger, vitez od temena do petá, bil je v posebno velikem strahu, to se pravi — ne zase, ampak poročilo se mu je namreč iz gotovega vira, da Costa, Bleiweis in Mur-nik hočejo jutri po vsi sili k banketu v kasino in tam vsak za dva — slaviti reformo, t. j. za dva Petra Thomanna jesti, za dva Stoeckla piti in za dva Schafferja govoriti. Če bi se jim posrečilo izvesti ta tajni plan, morali bi se vsi trije se vé da fentati. Kal-

teneggerjev bistri um sprevidel je takój pretečo nevarnost in ker je vedno pravičen Slovenec, duhtal je in duhtal, kako bi nam ohranil prvake — kaj bi mi reveži počeli, ko bi jih ne imeli? Zato je ljubljani svoji trojici kot njen naprej postavljeni ostro prepovedal, da na noben način ne sme udeležiti se banketa. V neusmiljeni svoji doslednosti raztegnil je to prepoved — pred očmi imajoč modro besedo: regis ad exemplum totus componitur orbis — celó na uboge deželne uradnike, ki so komaj čakali, da bi enkrat poleg sedanje svoje „glave“ za 1 gld. 50 kr. jedli — prazno slamo. Izél je iz te prepovedi neki samo čestitljivega deželnega knjigovodjo Ivanetiča, ki nič ne pije, t. j. samo čisto vodo, čegar želodec je torej vodenih užtkov vaje; jaz sem se zmeraj čudil, da ta možicelj vendar kaj je, ker je besedica „nič“ njemu sploh tako zelo priljubljena, da še v svojem uradu izpod rok ne spravi — nič! Slavni naš deželni zbor, ki je včasih hencano skop, to njegovo spret-nost dostojno ceniti vé in mu pri vsakem zasedanji nakloni par stotakov v „priznanje!“

Wo k. k. Kaltenegger liebt, kann k. k.

skrbeli k sebi potegniti, ampak premagati jih, in so delali z njimi kot z ljudstvom, z orožjem podjarmljenim. O Čehih, Hrvatih, Dalmatincih, Slovencih nij Rusija dolgo nič hotela vedeti, in tudi o njih nij nič vedela; ti mali narodi, slovanskega rodu a katoliške vere, bili so od njega Nemcem za pašo prisojeni. Srbe, Bulgare, Črnogorce Rusija nij podpirala kot Slovane, nego kot spoznavalce enake pravoslavne vere. Vidi se torej, da ta od cele Evrope panslavističnih tendencij, razširjenja panslavističnih idej tako glasno dolžena ali denuncirana Rusija — nikdar nij bila panslavistična, kajti panslavizem je reprezentiral in reprezentira idejo federacije vseh slovanskih dežel, on jih družil po vzajemnem bratskem plemenu in vzajemnih interesih, ne da bi narodnost, do katere ima vsakdo enako pravo, uničeval. Neumno bi bilo, ako bi ruska vlada utegnila misliti, slovanski narodi bi se jej brezpogojno izročili, ter svojo prošlost, svojo zgodovino pozabili. Dalje govori pisatelj o mučnem položju Čehov, in terja od vseh Slovanov, „ta bratski narod, ki je v znanostih vedno bil na prvem mestu, in sedaj po svoji enoglasnosti in vztrajnosti nam vsem sijajen izgled daje“, z besedo in dejanjem na vsak mogoči način podpirati. „Pomoč, ki jo dajemo Čehom, bode začetek naše sprave, in bode Nemcem pričala, da smo pripravljeni vzajemno se varovati, da je med nami čutje edinosti, in jih bo prepričala, da če tudi ne mislimo, slovanske dežele od njih že popolnem germanizirane vzeti, ne trpimo, da nas kakor do zdaj kos za kosom odtrgavajo in za Nemce preobrazujejo. Česa je k temu treba? Edinosti, in ta more le priti vsled izpoznanja in vzajemnega porazumljevanja. Kjer gre za „biti ali ne biti“, si morajo liberalne, klerikalne in progresivne stranke roke podati, in pred vsem misliti na občno slovansko obrambo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. aprila.

V Dalmaciji skuša petorica izdajcev agitacijo v svojem smislu pričeti. Državni

poslanec pop Jovan Danilo se je podal v Zader in prevzame uredništvo „Zemljaka“, kateri 1. maja začne izhajati. Zanašamo pa se na zdravi razum in iskreno domoljubje Dalmatincev, da se ne bodo dali oslepariti od nesramnih odpadnikov, ki samo svoj dobiček tirajo.

Poljaki in Rusini si v starem sovrastvu nasproti stojijo. V tem ko Poljaki proti direktnim volitvam protestujejo, se Rusini za sankcioniranje volilne reforme zahvaljujejo. Obe stranki pa se pripravljata za volitve. Gotovo so Poljaki sami po svoji krivici proti ruski narodnosti zakrivali, da imajo v deželi nasprotnika. Pri volitvah utegnejo Rusini kakih 10 do 12 poslancev dobiti v tem, ko jih dosedaj samo 3 imajo.

Naši **ministri** so čez praznike se podali na počitek in menda vsi Dunaj zapustili. Želimo jim vesele praznike, narodi jih tako ne morejo biti veseli. —

Vnanje države.

O boji, katerega so imeli **Rusi** 22. februarja na Atreku z roparskimi Turkomani, poročajo ruski listi sledeče: V okrajini, ki se razprostira med Atrekom in Girganom, stanujejo roparski Turkomani, ki so že poprej severne perzijske okrajine hudo nadlegovali. Leta 1871 so Rusi en del krasnovodske čete, ki je stala poprej v balkanskih hribih, poslal k izlivu reke Atrek, ki je tukaj meja ruska proti Perziji. Rusi so zidali tu na desnem bregu Atreka mesto Čikišlar, kateri kraj je jako pripraven za opazovanje na levem bregu kočujočih Turkomanov. V poslednjem času so ti roparji večkrat prišli čez reko, da bi rusom veljblode odgnali in posamezne vjeli. Poleg tega so tudi prerazali veljblodom Rusiji podložnih Turkomanov kite na nogah, tako da so poslednjim uničili do 3000 teh koristnih živalij. Vsled tega so Rusi meseca januarja postavili opazovalno četo na Atreku, obstoječo iz sedmih stotnij pešcev in dveh stotnij Kozakov, da bi ubranili Turkomanom prehod čez reko. Manjši turkomanski oddelki so to rusko četo vedno vznemirjali, a napadeni so bežali takoj zopet čez reko. 22. februarja so naznanili ruski ogledniki, da se je zbrala unstran reke večja četa Turkomanov, da gre na ruski breg. Ruski poveljnik pa nij hotel čakati tega napada, šel je Turkomanom nasproti čez reko. Ko so Rusi zadeli na nje so jih razkropili, ter podili do večera. Turkomani so izgubili mnogo mrtvih in ranjenih, tudi Rusom je bil en kozak ubit. Vzeli so Turkomanom 430 veljblodov ter oprostili nekega Perzijana, katerega so vjetega saboj vlekli. Drugi dan

so se Rusi zopet vrnoli na ruski breg. Upati je, da bo po tej lekciji Turkomanom za nekaj časa prešlo veselje vznemirjati rusko pobrežje. Sicer pa so Rusi tu dobili poslednje dni veliko pomoč, in general Markosov je 5. aprila začel operacije proti Kivi tudi od te strani.

Ruski minister notranjih zadev je naročil posebnemu odseku, da izdela načrt za administrativno upravo srednje Azije, po katerem je Kiva že Rusiji pridružena.

Na **Francoskem** delajo sedaj republikanci priprave za dopolnilne volitve, ki bodo v osmih okrajih 27. t. m. Radikalen odsek za volitve je proglasil kot program naslednje točke: 1. Narodna skupščina verzajlska se takoj razpusti. 2. Javno volilno pravo je nedotekljivo. 3. Skliče se edina, samostojna ustavodajna skupščina, od katere le se zamore amnestija in odpravljenje obseidnega stanja za gotovo pričakovati. V Parizu so vsi drugi republikanci odstopili od kandidature, da bode lijonski župan Barodet gotoviše izvoljen. Monarhisti se pa pod krinko konservativcev tudi pripravljajo za volitev v okrajih. V Corrèze, Morbihan in Jura so postavili svoje kandidate.

Na **Španskem** se je po najnovejših poročilih javno stanje precej izboljšalo. Zaupanje do vlade raste in v katalonski armadi se je vpeljala zopet disciplina. Novi poveljnik general Velarde se je iz Gerone vzdignil nad Karliste pod Saballsom, ki oblegajo sedaj trdnjavo Puycerdo v vshodnem kotu Španije na francoski meji. Pričakovati je tukaj krvavega boja.

Nemški zvezni svet je potrdil v seji 9. aprila terjatve vlade za armado in nova zidanja trdnjav. Postava o novi organizaciji nemške armade se bode predložila državnemu zboru po praznikih. Proračun za armado ostane baje letos kakor je bil, le vsled bolj zgodnega odhoda Prusov iz Francoskega bo vlada terjala domostenje, ki nastane po tem, ker Francozi ne bodo več vzdrževali onega dela nemške armade. — Iz poslednjega Bismarkovega govora v pruski gospodski zbornici sklepajo Nemci, da bo pruska vlada z vso energijo delala na to, da uvede znane cerkvene postave.

Nizozemci so že tudi začeli vojsko proti ačinskemu kralju na Sumatri. Urok te vojske je, da je ačinski kralj podpiral ustajo mesta Deli proti Nizozemcem. Poslednji so zaradi tega poslali iz Batavije 7000 mož pod zapovedništvom generala Keferja, da upokore nemirno azijsko veličanstvo.

Portugalski ministerstva predsednik se je pri sklepu kortesov zahvaljeval po-

Auersperg nicht hassen! To je namreč Aleksander grof Auersperg, dragi naš deželni predsednik, po nekem naključju tudi „veliki“ posestnik. Meni je Aleksander že od nekdaj všeč, še ko je sedel tam v glasovitem kotu redutne dvorane; odkar je zaradi svoje ponižnosti po besedah svetega pisma tako povišan, simpatičen mi je se vé da dosta bolj. Mnogokrat študiral sem duhoviti njegov obraz, pa to je res, da nikdar našel nijsem v njem simptomov državniškega talenta, dasi sem navlašč premetel Lavatra od konca do kraja; pa privilegiranim državnikom, katerim je sposobnost že prirojena, neki nij treba talenta — tako sem čital nekje, pa ne v Lavatru. Naš Aleksander torej, da pridemo ad rem, nij htel, da bi on pozni vnuk pridobil si za našo domovino manje zaslug, nego slavni njegovi pradedje, — on domačin nij htel zaostati za tujcem Kaltenegejem in zato je „od sebe dal“ ravno tako — prepoved kakor Kaltenegeger. Rad bi še katero zinil o tem cirkularu, pa bomenda dosta — če ne, utegne g. Ahčin omisliti temu-le listku pih, katerega moj prijatelj gospod redakteur ne bi bil vesel. Meni pa po pravici govoreč tudi

nič nij ležeče na gospod Ahčinovih pih — jaz že imam svoje pih, sladke, jako sladke pih, in upam, da jih bom prav prav vesel. Vsacemu čestitih mojih bralcev in vsaki milih bralek želim take! Če se moje vošilo izpolni, imeli bomo vsi

vesele praznike! xy.

Telegrafstvo v svetovnem prometu.

Tajni poštni svetovalec dr. Fischer je v berolinskem rokodelskem društvu interesantno prednašal o stanju brzobjavljenja ali telegrafstva v svetovnem prometu. Pričel je z zgodovino telegrafskega razvitja od najstarše dobe do sedanjega časa, ki je po komaj štirih desetletjih v brezprimerno naglem zmagalnem toku zemljo z dratovo mrežo prepregel, katere dolgost bi zadostovala, da bi z njo 20krat svetovni ekvator obvlekli. Telegraf je reke in gore premagal, že se steza na treh krajih od zemlje starega sveta tjekaj na novi svet, tudi Avstralijo bode v kratkem električni tok dosegel. Več nego 10.000 stališč je telegrafskemu prometu na razpolaganje, po sto tisoč je svota na en dan oddanih depeš.

Upljiv telegrafije na naše celo, politično, gospodarsko in družbinsko življenje je neizmeren in je v stanu, obraz našega celega kulturnega življenja spremeniti. Kar se tehnične strani tiče, je način telegrafskega posredovanja bistveno še tisti, kakor je bil v prvih, začetnih dobah. Kakor je Whitstone izmeril, je telegrafski tok v stanu, na 1 do 2 milimetra debelem dratu vojen, 62.000 zemljepisnih milj daleč v eni sekundi šiniti, to je hitrost, katerà se k oni od luči primerja kakor 29:19. Ta naglost pa je po naravi sami bistveno omejena. Prvič še skrivnost nij najdena, telegraf za kupna odpošiljanja poročil upotrebljevati. V tem obziru ne manjka eksperimentov in pokusili so sedaj, med premirjem, ki nastane pred odtelegrafovanjem pojedinih besed, še drugo berzobjavko odpošiljati. Ta dvojna pisava se je pri sestavljeni Stern-ovi dvojni mašini uresničila. Tudi telegrafistova osebna urnost je naravno bistvena reč pri določenji hitrosti. Na suhi zemlji se računa 25 do 30 depeš ali berzobjavk (po 30 besedij) na uro. V Ameriki in na Angleškem je zmoglost telegrafiranja veliko večja. V zedinjenih amerikanskih državah je telegrafovanje 1000

slancem večine za njihovo podporo, ter jih opominjal, da naj delajo v okrajnah za to, da se obrani javni mir in red. — Centralen republikanski odbor, ki obstoji iz Španjcev in Portugalcev, je mnogim oblastnikom in odličnim osobam na Portugalskem poslal okrožnico, v kateri jih vabi, da naj delajo za iberko ljudovlado.

Domače stvari.

— (Prof. dr. Krek) iz Gradca se je te dni skozi Ljubljano vrnil z znanstvenega potovanja, katero je bil naredil po Dalmaciji in Črni gori.

— (Miglaj slovenskim dramatikom.) Goriška „Soča“ piše: Kaj bi bilo, ko bi se enkrat ljubljansko dramatično društvo pokazalo na tukajšnjih deskah, ki pomenijo svet? Od vseh krajev bi privreli naši Slovenci poslušat domače glase. Posebno bi „Jamska Ivanka“ pri nas furore delala. Zakaj pa ne bi enkrat poskusilo dramatično društvo v Gorici kaj napraviti, saj hodijo še Nemci na tukajšnje gledališče predstavljati: tako pride na pr. sem te praznike Bukovics s svojim nemškim gledališnim društvom; bil je že lani, nij sicer dosta evenka odnesel, pa vendar hoče še letos poskusiti. Slovensko gledališče bi bilo že kot novost tudi od Lahov obiskovano, mej tem ko so jim nemške prestave popolnoma antipatične. — Sliši se sicer, da gre pogovor (?) v ljubljanskih sokolovskih in dramatičnih krogih, da bi se napravil letos en izlet v Gorico; v tem slučaju bi se lahko dalo en par predstav v gledališči. Naj bi tedaj merodajni gospodje iz Gorice stopili v dogovore z nekaterimi voditelji obeh ljubljanskih društev; zagotavljamo sokolovce in dramaturge, da se bodo dobro imeli v Gorici. —

— (Vreme v Gorici.) „Soča“ piše, da je 8. t. m. popoldne, ko je na Kranjskem in Koroškem, pa tudi po goriških bližnjih hribih snežilo, padala v Gorici toča, katera je blizu Zgrada, Gradišča in Ronk tako močno bila, da je cvetoče drevje in zeleneče murve močno poškodovala; sploh je to vreme veliko škodovalo sadju, katero je

bilo ravno v najlepšem cvetju. — Ker so bili 9. aprila še vsi hribi polni snega (na Predelu ga je padlo za 3'), je padel v Gorici termometer na 5° Reaumur in mogoče je, da je slana ponoči v nekterih krajih veliko škode storila. Zdaj je pri nas na Goriškem nevaren čas, kavalirji so se tu pa tam uže zlegli, murve uže zelene, trta poganja mladike, vse cvete; bog obvaruj nas slane in ponočnih zmrzlin, ker drugače je cela Goriška jako nesrečna. Nekoliko je uže to vreme škode storilo, pa to še nij merodajno, vendar pa uže zdaj sadjerejce opominjamo, naj se ne vežejo pred časom z Dunajčani, kateri letos pogodbe uže za naprej sklepajo in zlasti po Istriji vse zavaravajo, kar morejo. Letos bo sadje drago.

— (Trebuhe režejo tudi v Gorici) ne samo v Kini. Neki kovač K., stanujoč v Rabatišči ulici je zahteval od svoje žene denara; ker pa ga mu nij hotela dati, vzame nož, jej prereže trebuh ter jo hudo razmesari, potem pa sam skoči skoz okno iz tretjega nadstropja, pa ne pade na ulico, ampak na železne sulice neke vrtne ograje, tako da je obvisel na ostrih sulicah, katere so se mu zabodle v trebuh in v eno oko; kričal je tam, dokler ga nijso sneli ljudje in peljali v bolnišnico. Vse to se je godilo v nedeljo ponoči. Dasiravno sta mož in žena strašno poškodovana, vendar nij dozdej še nobeden umrl, in upati je celó, da oba ozdravita; nevednež pa bo nosil celi čas svojega življenja znamnja svoje hudobije, ker bo ostal slep na eno oko; kadar pa ozdravi, bo moral še mnogo trpeti, prestal bo nekoliko kazni za svoje ravnanje. „Soča“.

— (Iz Pulja) se nam piše: Kako zelo je naše mesto od lenega, na vladnem krmilu sedečega lahonstva zanemarjeno in kakšna je tukaj javna varnost, dokaže sledeča prigodba. Dne 4. aprila je nek malopridnež neko obnorelo žensko o belem dnevu na ulici napadel in jo grdo zdelal, ter potem odbežal; revna ženska se je šla k policiji pritožiti in pomoči prositi, na kar sta jo dva stražnika domov spremila; a ker ta dva možiceljna nijsta našla tistega, ki je žensko napadel,

sta jo še tudi ona dva z vsemi domišljivimi psovskami popačene lahonščine obsula. Nek mestjan, ki je celo prigodbo videl, je hotel tema beričema cel zaderžaj razložiti in jima dokazati, da je ona reva nedolžna in da to nikakor nij spodobno za nju, na tak način z njo ravnati. Te besede so ta dva briča tako razkačile, da sta omenjenega mestjana zgrabila in ga v svoji lahonsko-surovi razkačenosti na tla vrgla. In ko je gospod rekel, da se bode uže čez nujno surovo ravnanje pritožil, sta ga začela z nogami suvati; slekla sta mu suknjo in ga potem v zapor tirala ter pri policiji rekla, da ju je on napadel, da si tudi dvajset prič lahko celi dogodek dokaže. Tako daleč smo prišli pod pašovanjem ošabnih lahonov.

Razne vesti.

* (Nesreča.) V Kronbergu na Goriškem je klepar, kateri je stavil korita okolo strehe nove duhovnije, padel s strehe ter je na mestu mrtev obležal. Mož je iz Kormina doma in je delal v Gorici.

* (600 let staro kurje jajce.) Ko so te dni en del kašavskega starodavnega zidovja na zapadni strani mesta razdrali, ki s svojimi ostanki tamošnja vrtnišča križajo, so delavci našli v sredi oskalenega zidovja kubičen, z drobnim peskom izpolnen prostor, v katerega sredi je bilo dobro ohranjeno kurje jajce. Zidarji so jajce dali hišnemu lastniku, kateri je hoče muzej izročiti. Najstarejši del mestnega zidovja datira iz 12. stoletja, in lahko je mogoče, da so bahjeverci tedajšnjega časa, ki so se z vražami in copernijami pečali, ono prvoizneseno jajce mlade kure v zid položili, da bi branišče proti vsem sovražnim napadom nerazdrljivo naredili, kakor so tudi vsake vrste orodje, denarje, žitno in sadno seme v hišne temelje vzdigovali, svetniške slike in podobe v dolbine postavljali, da bi odvrnili nemilost razdirajočih elementov od novih stavb in jih varstvu posebnega patrona, n. pr. sv. Florjana izročili, s katerim pa so potem klubu temu večkrat ob istem času pogorele. Najdeno jajce je rumeno-rjavo, kakor tabakovo perje pikasto, luščina popolnem ohranjena, in izplačalo bi se, po previdnem prevrtanju spremembo, ki se je med tem časom v notranjem zgajala, preiskavati.

Slovensko gledališče v Ljubljani.

Veliki pondeljek 14. aprila 1873.

Za nagrobna spominka Valentinu Mandelcu in Simonu Jenku.

Pesek v oči.

Vesela igra v 2 dejanjih, po francoskem Labiche et Martin-a, poslovenil V. Mandelc.

Potem:

Izbujeni lev.

Komična opereta v 1 dejanji, poslovenil J. Alešovec, godba J. Brandelna.

Tuji.

11. aprila.

Europa: Räder, Lenz iz Dunaja.

Pri Elefantu: Quitans Lujo z družino iz Verone. — Kuper iz Gorice. — Milave iz Cirknice. Halbärth iz Maribora. — Zuhalek iz Dunaja. — Hince iz Haasberga.

Pri Maliči: Part iz Dunaja. — Masquitter iz Kaniže. — Jacobi, Rene, Neumann iz Dunaja.

Oznanilo.

Podpisani priporočajo svojo bogato zalogo kovanih žebeljev, nožev in kosirjev vsem trgovcem po najnižjih cenah.

Kdor hoče cenik imeti, naj se obrne k podpisaneemu. (112—2)

Martin Šuligoj,

v Čepovanu pri Gorici na Primorskem.

besedij v eni uri le srednja zmožnost, 1500 besedij na uro še le kvalificirajo za telegrafista prvega reda. Na Angleškem terdijo, da je od Londona v Manchester 3000 besedij v eni uri telegrafiranih. Najnovejši angleški prestolni govor (800 besedij) je v manj kot v 7 minutah bil v Manchester telegrafiran. Ta značaj telegrafske poročilne službe more se bistveno po sodelovanju telegrafujočega občinstva jako izboljšati, in bil bi navod k sestavljenju telegrafičnih berzobjav zelo priporočevalni predmet šolskega podučevanja. Najbistvenejša neugodnost telegrafije je premajhena zanesljivost v operaciji samej, ker je odvisna od mnogoterih zunanjih upljivosti, oškodovanj, zračnega vplivanja i. t. d.

Razmere telegrafije h gospodarskemu življenju so neizmerne: ona ima bistveni nálog pri sledjem lovu ob norveškem primorju, je neogibno potrebna pri rudarjih, pri rudnikih, pri gazozavodih, in je posebno tudi glavni nosilec borsnega prometa. Od v Berlinu leta 1871 od danih 875.000 brzobjav prišlo je 300.000 na stališče v borsnem poslopiju. Telegrafija in časnikarstvo podajata si bratovsko roko in je novinarska telegrafija, kakor znano, popoln obrtnijski del postala.

Na Angleškem in v Ameriki so v tem znatno dalje nego pri nas, in znano je, da so bile „Newyork Herald-u“ okolščine bitve pri Sedanu poprej sporočene kot evropskim listom. Še bolj duševnemu polju spadajoča je služba, v kateri je telegrafija znanstvu se približala: kemija, fizika, zemljepisje in meteorologija so od nje odvisne. V Evropi je že pet meteorologičnih središč: v Parizu, na Dunaji, v Berlinu, Petrogradu in Londonu; velikansko obsežje amerikanske Unije ima 28 postaj, k temu pride postaja Madras za Indijo in skoraj bode cela svetovna krogla s telegrafskimi postajami omrežena. Velikanske važnosti je pomen, ki ga je telegrafstvo za državno službo dobilo; tukaj je ono merilo moči za akcijo pojedinih držav v raznošlihih dobah.

Pomen telegrafstva v vojni je novejši čas dokazal. Kakor se sedaj telegrafično prevideva, tako je tudi nadvodstvo v vojski telegrafično. Nobena prometska služba ne gleda končno toliko na mednarodno edinost kot telegrafstvo, in pričakovati je, da bodo mednarodne telegrafske konference skoraj celi zemljekrog v telegrafskem oziru pridobile.

Tržne cene

v Ljubljani 12. aprila t. l.

Pšenica 6 gl. 75 kr.; — reč 4 gl. 10 kr.; — ječmen 3 gl. — kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 40 kr.; — prosa 3 gl. 10 kr.; — koruza 3 gl. 40 kr.; — krompir 1 gl. 90 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 58 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh poveljen — gl. 42 kr.; — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 30 kr.; — svinjsko meso, funt 32 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 85 kr.; — drva trda 6 gl. 20 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru **kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjice** po obstoječem tarifu, izdaja **nakazila** na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemska trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in **posoja** najceneje na vse pri borsah notirane **efekte in valute** 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom **veliko zalogo vrednostnih papirov** in opravlja **vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji**.

Dalje **jemlje denarje na obresti** in sicer daje zdaj:

a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi,

b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4% obresti brez odpovedi, 5% obresti proti 10dnevni odpovedi.

Za **ugodno in davka prosto nalaganje glavnice** priporoča filijala:

5¹/₂% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 50 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5¹/₂% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali

13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta,

s kuponi za 1/13. dan januarija in 1/13. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo **po dnevnem kursu**.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, števil. 239. (92—4)

Javna zahvala.

Pred kratkim mi je neusmiljeni plamen požrl moja poslopja.

Vendar v tej nesreči mi je bila tolažba, da sem imel le-te poslopja z protip.: štev. 22513 pri slavnem zavarovalnem društvu „Viktorija“ zavarovana, katere glavni zastopnik za Kranjsko je gospod Jakob Dobrin v Ljubljani.

V tem britkem položaji je znatno olajšalo moje stanje imenovano društvo, katero mi je v kratkem času po požaru škodo popolnem izplačalo.

Za tako blago postopanje izrečem slavnemu zavarovalnemu društvu „Viktorija“ moje srčno zahvalo in ga vsem gospodarjem, kateri žele svoja poslopja ali premakljive predmete zoper škodo ognja zavarovati, najgorkeje priporočam.

Predosl dne 27. marca 1873.

Jernej Sitar m. p., posestnik.

Franc Drinovec m. p., oprav. zavarovalnega društva „VICTORIJE“, priča.

Florjan Veit m. p., priča. (106—1)

Štev. 185.

Razpis

službe tajnika

pri županiji v **Dolini** blizu Trsta, v koperskim okraji z letno plačo 540 gld. a. v.

Prosilci se imajo oglašiti pri županiji s pisanimi prošnjami in dotičnimi spričali, s krstnim listom do 24. t. m. (aprila), ter naznaniti popolno zmožnost slovenskega, nemškega in italijanskega jezika za uradovanje. Zraven plačila je tudi privatnega zaslužka.

Dolina, 8. aprila 1873. (113—3)

Hiša na prodaj

štev. 18 v **Mengju** z enim nadstropjem, s hlevi, sadnim in kuhinjskim vrtom, z njivami in gozdom in z vsem za hišo potrebnim orodjem. Hiša se lahko porabi za krmo in vsakojako kupčijo in bi tudi za poletno stanovanje pripravna bila. Natančnejša pojasnila daje (100—3) **Opravništvo „Slov. Naroda“**.

Dunajska podružnica

Živnostenske banke pro Čehy a Moravu v Praze.

(Gewerbebank für Böhmen und Mähren in Prag.)

Wien, Franzensring 20,

sprejema denarje v tekočem računu in proti denarničnim listom (Kassascheine)

v oddelkih po 50, 100, 500, 1000, 5000 gld., za katere tačas

na 8 dnevno odpoved 5% obresti

„ 30 „ „ 6% „

„ 60 „ „ 6¹/₂% „

povračuje. Denarnični listi se tudi neodpovedano pri kupovanju mesto plačila sprejmejo in se morejo pri centralni banki v Pragi odpovedati in brez provizije za nje denar prejeti.

Ravno tako se sprejemajo vse v bankino in borzno kupčijo spadajoča naročila za točno izvršitev. (90—4)

Razprodaja

zdravil, zeliš, drogenskega blaga

iz premoženja **Martin Golob-ovega** konkurza na velikem trgu v Ljubljani se prične

5. aprila t. l.

po naj **nižji ceni**, ker mora v kratkem prodajalnica biti izpraznjena.

(104—3) **Odbor upnikov.**

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Menjavnica

„Wiener Commissions - Bank“,

Schottenring Nr. 18,

razpošilja

dobitne liste (Bezugs-Scheine)

na sledeče razpisane gručne srečke, in se morejo te sestave iz tega razloga najkoristnejšim prištevati, ker je vsakemu posestniku takšnega dobitnega lista mogoče, vse glavne in postranske dobitke sam zadeti in razen tega obresti 30 frankov v zlatu in 10. gld. v papirju uživati.

Gruča A. (16 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 10 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke: 1 5perc. državno srečko po 100 gld. od 1. 1860. Glavni dobitek 300.000 gld., z odkupno premijo potegnene serije 400 gld. a. v.

1 3perc. c. turšk. državno srečko 400 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsvišk. srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakega pridržka.

1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek 30.000 gld.

Gruča B. (13 ždrebanj na leto.)

Mesečni obroki à 6 gld. Po vložbi zadnjega obroka dobi vsak deležnik sledeče srečke: 1 3perc. c. turšk. državno srečko 400 frank. Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov gotovega zlata.

1 vojvod. Brunsvišk. srečko 20 tolarjev. Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsakega pridržka.

Sachsen-Meiningska srečka. Glavni dobitek 45.000 gl., 15.000 južnonemške veljave.

Potem dobitne liste na peti del, 5perc. drž. srečke 1. 1860. Mesečni obroki à 6 gl.

Potem dobitne liste na cele državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 10 gld.

Potem dobitne liste na pol državne srečke 1. 1864. Mesečni obroki à 4 gld.

Potem dobitne liste na pol ogerske srečke. Mesečni obroki à 3 gld.

Potem dobitne liste na Brunsviške srečke 20 tolarjev. Mesečni obroki à 2 gld.

Potem dobitne liste na Insbruške srečke. Mesečni obroki à 2 gld.

Razen tega prevzame borzna pisarnica in menjavnica „Wiener Commissions-Bank“

vse kakor koli imenovane bankine, menjicne in borzne opravila.

Potrjene menjice in priporočila se na vse velike mesta v Evropi in v Ameriki po najnižji ceni razpisavajo. — Naročila na tukajšnjem mestu in iz pokrajine se naglo, gotovo in natančno izvršujejo, in po borzni pisarnici nakupljene menjice in vrednosti se oziroma na vsakokratni položaj denarskega tržišča po najbolj dobropkupnih pogojih dajejo.

Opraviški prostori so vsak dan od 9. ure dopoldne do 6. ure zvečer brez pre-

stanka odprti.

Vnanja naročila se natančno in tudi na povzetje izvršujejo. Zapisniki vzdigatev

se po vsakem ždrebanji franko zastoj razpošiljajo. (80—13)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.